

Lackfi János

A MOZDULATOK LEGYEZŐI

a mozdulatok legyezői nyílnak
 egy karlendítés hét- vagy nyolckarú
 és százlábúnak lába annyi nincsen
 mint lassításban embernek ha rúg
 és elkenődik mint vajás kenyéren
 a fejed hogyha lassan mozzad
 ezer szem száj és orr marad utánad
 a levegőben: ezer magzatod
 és mozdulatoktól kásás a tér mely
 beillesztgeti minden gesztusod
 egy öntőforma ősi börtönébe:
 ezt valaki már rég kivájta ott
 mert – levedlett bőrt levetett ruhákat –
 te is másnak a létét koptatod
 s ha lehajolsz már felegyenesedvén
 más megy tovább és téged otthagyt

A PAPANON EGY EGÉSZ

A paplanon egy egész pici rést hagyj
 ez nem könnyű mert nem vagy már kicsi
 és igazán a paplanod se túl nagy
 s hol lábfejed hol hátad csúszna ki
 de ha megvan s mint mozivetítésen
 behatol rajt egy ködlő tejsugár
 megsejtheted a félkörömnyi résen
 hogy valóságod milyen srófra jár
 hogy a felnagyított ismert tapéta-
 mintán szőlő is van nemcsak virág
 vagy talán te oda se figyeltél s a
 termés beérett az idők során
 hogy a szekrényfogantyú négy csavarral
 illeszkedik és egészen pici
 csavarhúzó kellene hogy kihajtsa
 vagy megszorítsa őket valaki
 s hogy a szőnyegen elmozdult asztalnak

lába bemélyedt nyomokat hagyott
 s tollad rugója mely némi izgalmat
 szerzett neked mert elröpült amott
 egy mélyedésbe bújt hisz csupa sebhely
 már a parkett ám ekkor valahol
 paplanod felszakadt és a labor
 eltűnt fotóid fényt kaptak – „Na kelj fel!”

Ludassy Mária

CHARLES MAURRAS POLITIKAI ESZMÉI

Maurras, az „antidreyfusard” sajtókampány, az antiliberalizmus és az antiszemitizmus szent szövetségét megalapozó mozgalom legbefolyásosabb képviselője az 1930-as években sorra kiadja újra, részben újrafogalmazza az elmúlt fél évszázad publicisztikai természetét, az előszavakban, illetve a kommentárookban mindig az aktuálpolitikai összefüggések kiemelésével. Így nyeri el Maurras interpretációjában az *Action française* századfordulós antidemokratikus, kiváltképp a keresztény demokrácia (Sillon) elleni militáns jobboldalisága (a „kereszténység nélküli katolicizmus”, illetve az „integráns nacionalizmus” elmélete) az olasz fasizmus dicső előfutára minősítését; míg az 1933 utáni eseményekre reflektálva a hitlerizmus sekélyes, biológiai antiszemitizmusánál („l’antisémitisme de peau”) magasabb rendű, fajelméletől független politikai antiszemitizmus-elveinek kifejtésével a francia fasizmusnak a német náciizmustól való elhatárolódási tendenciáit érhetjük tetten. Mely elhatárolódás egyre nehezebbnek bizonyul Pétain marsall és Vichy állam főideológusának szerepkörében: a marsallt ugyan mint Franciaország megváltóját (azaz a liberális demokráciától való megszabadítóját) üdvözli, de a náciikkal való kollaborálás nélkül nem nagyon lehetett a „zsidó-szabadkőműves összeesküvésről” szóló százéves szövegeket hangoztatni. Halála évében Maurras így foglalta össze önnön, a liberális demokrácia elleni küzdelem kiindulópontjának tekintett antiszemitizmusa és a német fajelmélet közti különbség lényegét: *„A zsidókérdés nem biológiai probléma, bár vannak ilyen összefüggései is. Ha felvetjük a zsidókérdést, remélem, nem kezdtek el pogromról kiabálni, a gázkamrákról szónokolni, a törvényileg előírt kasztrálást citalni, Mendel törvényeit emlegetni. A megszállás idején nyilvánosan megmondtam Montandon professzornak, hogy mi egyáltalán nem osztjuk az ő primitív rasszizmusát, »a bőr antiszemitizmusát.« Mi nem azt mondjuk, hogy »Halál a zsidókra!«, mert nekik éppúgy joguk van az élethez, mint minden más teremtménynek, hanem azt mondjuk, hogy »Le a zsidókkal!«, mivel túl magasra kapaszkodtak fel nálunk. A mi antiszemitizmusunk állami antiszemitizmus, mely abban áll, hogy megtiltsa a zsidóknak, hogy túl sokat szerezzenek, mindenekelőtt, hogy megszerezzék a francia állampolgárságot... Dicséretükre legyen mondva, hogy megszerezték a Közél-Keleten egy gyönyörű földdarabot, ami lehetővé teszi a mi zsidóink számára is,*